

Loke og hans barn

Tekst/illustrasjoner:

Anne Schjelderup/Clipart.com

Filosofiske spørsmål:

Anne Schjelderup og Øyvind Olsholt

Sist oppdatert: 15. november 2003

Loke er gift med den trofaste Sigynn, og han har tre sønner med henne. Men dette er ikke nok for Loke, han vil gjerne ha flere kjærestes. Derfor reiser han rett som det er til Jotunheim for å kose seg med jotnekvinnene der. Særlig liker han en jotnekvinn ved navn Angerboda, og nå har det gått slik som det gjerne gjør, Angerboda har født ham tre barn. Ja, det var vel noe til bragd, mener Loke. For det er ikke vanlige og alminnelige små barn han nå har blitt far til...

Lokes barn

Det ene barnet er en jente, henne kaller de *Hel*. Hun er så fæl å se på at det er en gru, og hun er svart som kull i ansiktet. (I enkelte kilder hevdes det at halve kroppen hennes er svart mens den andre halvparten er hvit.) Det andre barnet er en fæl drage som de har kalt *Jormundgand*. Det tredje barnet er et glupskt og hylende beist av en ulv som kalles *Fenrisulven*.

Derfor er ikke gudene like begeistret for barna som Loke selv er. Ennå er de små, men snart blir de store, og da er det ikke godt å vite hva slike dyr kan finne på. Det blir spådd at disse barna en gang vil stille seg i spissen for all verdens mørke makter. Ved Ragnarokk vil de kjempe mot gudene. Fenrisulven skal til og med sluke selveste Odin.

Gudene har mest lyst til å drepe barna med en eneste gang. Men nå når de en gang er født til å skade verden, kan ikke gudene hindre dem i det. Skjebnen må gå sin gang, det som har blitt bestemt kan ikke forandres.

Gudene henter barna

Men gudene vil i alle fall ha en viss kontroll med monstrene. De henter barna fra Jotunheimen, og tar dem med seg til Åsgard.

Ormen Jormundgand kaster de på havet. Der ligger den og eter seg større og større for hver dag som går. Til slutt blir den så stor at den omslutter hele verden og kan bite seg selv i halen. Nå kalles den for *Midgardsormen*, for den omslutter hele Midgard, dvs. menneskenes verden.

Hel sendes ned til Nivlheim, de dødes rike. Dit kommer alle som ikke er så heldige å dø i kamp slik at de kan komme til Valhall. Også gudene kommer til Hel etter sin død, de kan jo ikke komme til Valhall.

Fenrisulven beholder gudene i Åsgard. Den løper fritt, og er så vill og uregjerlig at bare *Ty* våger å nærme seg den og gi den mat. Fenrisulven vokser og vokser, og blir til slutt så stor og vill at gudene blir redde for hvordan dette skal ende. Etter at den gang på gang har stukket av bestemmer de seg for å binde den fast.

Gudene vil binde Fenrisulven

Nå lager de et tau så sterkt det går an å lage et tau og går til Fenrisulven med det. De spør ham om ikke han kan vise dem hvor sterk han er. De vil binde ham med tauet, og så skal han

sprengte det. Fenrisulven ser på tauet, og lar dem binde seg. Straks det er bundet fast sprenger han det så lett som ingenting. Nå begynner gudene å bli redde.

Gudene setter derfor i gang med å smi en lenke som er dobbelt så sterk som tauet. De sier til Fenrisulven at om han greier å sprengte den, vil han bli berømt. Ulven lar seg lenke, og han sprenger lenken så stumpene fyker. Nå er gode råd dyre for gudene.

Nå sender de bud ned til dvergene, disse dyktigste av smeder, og ber dem utøve sin kunst. Dvergene setter i gang, de smir en tynn og myk silkesnor som er sterkere enn det sterkeste jern. Denne snoren smir de av det som ingen kan finne: lyden av kattepoter, kvinners skjegg, fjellenes røtter, fiskeånde og fuglespytt. Derfor er det slik at kattepoter ikke lenger gir lyd, kvinner ikke lenger har skjegg, fuglen ikke har spytt og fisken ikke har ånde.

Gleipne binder Fenrisulven

Snoren kaller de *Gleipne*, og denne snoren tar gudene med seg til Fenrisulven. De lokker ulven med seg ut på den lille øya *Lyngve* i sjøen *Åmsvartne*. Der spør de om han ikke vil la seg binde av den tynne og lette *Gleipne*-snoren.

Fenrisulven er skeptisk til den tynne lenken. Han tror at gudene prøver å lure ham. Men gudene gir seg ikke, de sier han er feig om ikke han vil la seg binde av en tynn silkesnor. Til slutt lar Fenrisulven seg binde, men på én betingelse: en av gudene må la hånden sin ligge i munnen på Fenrisulven som pant på at det ikke ligger svik i luften.

Gudene ser nølende på hverandre. Ingen av dem har særlig lyst til å miste en hånd. Men ulven må bindes, det vet de, og er det dette som skal til, ja, da må en av dem gjøre det. Ty går frem og legger hånden sin i munnen til Fenrisulven.

Så blir ulven bundet, og alt den sparker og spenner blir båndet bare fastere rundt ham. Da ler gudene høyt, men det er en av dem som ikke ler. Det er Ty som står der uten hånd!

Gudene fester nå båndet til en svær steinhelle, og den skyver de ned i jorden og dytter tunge stener over. Ulven kaster seg fra side til side og glefser etter gudene, men de stikker et sverd i munnen hans så det står med skjefftet ned og spissen opp. Der står Fenrisulven og uler, og der skal han stå helt frem til Ragnarokk.

Ideer til filosofiske samtaler

1. Lokes barn var tre «monstre», og det var spådd at de kom til å føre stor ulykke med seg. Derfor ble de kidnappet fra moren sin av gudene. Synes dere at gudene hadde rett til å gjøre dette? Kan man straffe noen for det noen sier at de kommer til å gjøre en gang i fremtiden?
2. Det viste seg imidlertid at barna vokste opp og ble noen store uhyrer. Men de vokste jo også opp uten sine foreldres kjærlige omsorg. Hverken Loke eller Angerboda fikk lov til å ta ansvar for barna sine. Tror du at de Hel, Fenrisulven og Jormundgand ville ha blitt annerledes dersom ikke gudene hadde kidnappet dem (og «mishandlet» dem)?
3. Hvilken rolle spiller det hva vi opplever under oppveksten? Er noen barn født til å bli onde og farlige (slik gudene mente barna til Angerboda og Loke var), eller blir de onde og farlige på grunn av den oppveksten de får?
4. Fenrisulven greide å sprengte et tykt tau og en sterk jernlenke, men den greide ikke å bryte en tynn silkesnor. Tror dere at det finnes ting som kan virke veldig myke og svake, men som i virkeligheten er veldig sterke? Kan dere tenke dere situasjoner der disse tingene vil ha stor kraft:
  - kjærighet
  - solens varme
  - et lite barn
  - sult
  - vann
5. Kan dere også tenke prøve å beskrive i hvilke situasjoner kjærighet, solens varme, et lite barn, sult og vann kan oppleves som myke og svake ting?
6. Gudene lurte Fenrisulven, de lovet ham at de ikke fór med svik, men i virkeligheten svek de ham. Var det da gudene som var dårlige/onde (siden de ikke holdt løftet sitt) og ulven som var god/snill (siden han stolte på gudene)? Kan noen se stor og stygg ut og likevel være bare snill og god? Kan noen være slem og ond og likevel se snill og søt ut? Er det noen sammenheng mellom et menneskes indre og ytre?